

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 21/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 juni 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (RP 69/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

- regeringsråd Tuomo Knuuti och handelsråd Tomi Lounema, arbets- och näringsministeriet
- förvaltningsdirektör Asko Harjula, Försörjningsberedskapscentralen.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av
— ordförande Ole Johansson, Försörjningsberedskapsrådet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen ändras.

Förfarandet för att utnämna Försörjningsberedskapscentralens styrelse och verkställande direktör ändras. Statsrådet ska utnämna ordförande, vice ordförande i styrelsen och övriga medlemmar på förslag av Försörjningsberedskapsrådet. Dessutom ska Försörjningsbered-

skapscentralens verkställande direktör anställas av statsrådet.

Mandatperioden för Försörjningsberedskapscentralens styrelse föreslås bli förlängd till tre år. Försörjningsberedskapsrådet ska utses för en mandatperiod på högst tre år.

Lagen avses träda i kraft hösten 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Med hänsyn till det grundläggande uppdraget är det enligt ekonomiutskottet viktigt att Försörjningsberedskapscentralen har ordnat sin

verksamhet enligt tidens krav och att det regelbundet utvärderas om lösningarna är lämpliga. I det hänseendet välkomnar utskottet de föreslagna ändringarna i mandattiden för styrelsen och Försörjningsberedskapsrådet. Ändringarna i utnämningsprocedurerna ligger dessutom i linje

med omställningar inom statsförvaltningen i övrigt.

Verksamheten vid Försörjningsberedskapscentralen är inte organiserad på samma sätt som vid de övriga statliga verken och inrättningarna. Den finansieras nämligen via beredskapsförsörjningsfonden, som inte ingår i statsbudgeten. Följaktligen har centralen inga tjänster utan personalen är anställd i arbetsavtalsförhållande. Organisationsmodellen ger ledningen handlingsmöjligheter och skyldigheter som normala offentlighetsrättsliga sammanslutningar kopplade till budgetförbandet inte har. Försörjningsberedskapscentralen har därmed getts möjligheter att handla med produkter som omfattas av dess behörighet till bästa möjliga villkor och vid en lämplig tidpunkt på marknaden utan att vara bunden av den årliga tidsplanen för statsbudgeten. Trots denna egenskap är Försörjningsberedskapscentralen en statlig inrättning och den styrs på normalt sätt av statsrådet. Därför har organen inom centralen inte privaträttslig ställning utan de jämföras med offentlighetsrättsliga sammanslutningar.

Detaljmotivering

14 §. (Ny) I 1 mom. bemyndigas statsrådet att överlåta egendom som säkerhetsupplagsfonden besitter till Försörjningsberedskapscentralen. I 2 mom. föreskrivs det hur fondens egendom ska överlåtas och vederlaget redovisas. Enligt det gällande 3 mom. ska 3 § 2 mom. i lagen om statliga affärsverk tillämpas på aktier som ägs av Försörjningsberedskapscentralen och dess övriga investeringar. Den gamla lagen om statliga affärsverk har ersatts med en ny lag med samma namn (1062/2010). Ursprungligen avsåg hänvisningsbestämmelsen att Försörjningsberedskapscentralen måste ha samtycke från statsrådet för att förvärva och överlåta aktier i företag. Den gällande hänvisningsbestämmelsen kan

emellertid inte tillämpas direkt eftersom den refererar till en upphävd lag och den nya lagen om statliga affärsverk inte har någon sådan bemyndigandebestämmelse.

Utskottet föreslår därför att den inaktuella hänvisningen i 3 mom. korrigeras för att motsvara de gällande bestämmelserna om statligt bolagsinnehav och statlig ägarstyrning. Av ingressen måste det också framgå att 14 § 3 mom. ändras.

Lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007) definierar i första hand befogenheterna för riksdagen, statsrådet och det ministerium som ansvarar för ägarstyrningen i beslut om betydande statligt ägande i aktiebolag. I befogenhetsfrågor bör Försörjningsberedskapscentralen jämföras med statliga verk och inrättningar med ägarstyrning enligt 6 § i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning. Lagen är inte direkt tillämplig på centralen eftersom behörighetsbestämmelserna är anpassade till riksdagens och statsrådets behörighet i budgetfrågor. Därför måste behörighetsbestämmelsen vägas in i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen.

Försörjningsberedskapscentralen kan varken köpa eller sälja aktieförmögenhet utan samtycke från statsrådet, som måste ges i förväg. Statsrådet kan ge samtycke antingen till en bestämd köp- eller försäljningssituation eller ge ett generellt bemyndigande som ger Försörjningsberedskapscentralen rätt att i fortsättningen fatta nödvändiga beslut. Beslutet om bemyndigande måste därför vara tillräckligt exakt och det måste ange vilket aktieinnehav eller vilken strukturfärför bemyndigandet gäller.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

*godkänner lagförslaget med ändringar
(Utskottets ändringsförslag).*

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om tryggande av försörjningsberedskapen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) 7, 8, 8 a—8 c § och 14 § 3
mom., sådana de lyder i lag 225/2008, som följer:

7, 8 och 8 a—c §
(Som i RP)

14 § (Ny)

överlåts eller andra beslut om aktieinnehav fat-
tas ska 4 § 1 mom. i lagen om statens bolags-
innehav och ägarstyrning (1368/2007) tilläm-
pas.

När Försörjningsberedskapscentralen för-
värvar aktier och när aktier som centralen äger

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 27 september 2013

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivars /sv
Harri Jaskari /saml
Antti Kaikkonen /cent
Johanna Karimäki /gröna
Pia Kauma /saml

Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf
Sirpa Paatero /sd
Kaj Turunen /saf
ers. Jukka Kopra /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.